

DEN BEKVÄMA SANNINGEN

Om förorenande politik och miljövänlig marknadsekonomi

En rapport från Moderata Ungdomsförbundet
maj 2007

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. DEN BEKVÄMA SANNINGEN.....	4
1.1 Det var sämre förr	4
1.2 Domedagsprofetior – inget nytt under solen	5
2. EN STARK ÄGANDERÄTT – FÖR MILJÖNS SKULL	7
2.1 Avsaknad av äganderätt	8
2.2 Att äga är att vårda	8
3. EKONOMISK TILLVÄXT OCH BRA MILJÖ – ETT FALSKT DILEMMA.....	9
3.1 Miljöbegreppet under hot.....	9
3.2 Miljövänlig marknadsekonomi genom tillväxt.....	10
3.3 Invändningar	13
3.4 Ramverk och spelregler för miljöarbetet	14
3.5 Inget marknadsmisslyckande	14
3.6 Miljövänner älskar frihandel.....	15
4. EN OBEROENDE FORSKNING FRI FRÅN POLITIKER.....	16

INLEDNING

Likt domedagsprofetior påstår miljörelsen oss ständigt om hur nära vi är jordens undergång, att våra naturresurser håller på att ta slut, om hur koldioxidutsläpp och andra utsläpp förorenar vår luft, dricksvatten och miljön som helhet. Många förstärker intrycket av att vi befinner oss på katastrofens rand då rapporterna haglar om katastrofer, olyckor, elände och hunger medan inget förtäljs om förebyggandet av katastrofer och de mättade magarna världen över. Faktum är att aldrig förr har så många av världens människor haft det så bra som nu.

Teknisk och ekonomisk utveckling mättar fler magar än någonsin och skapar lycka världen över. Verkligheten skiljer sig dramatiskt mot vad miljörelsen vill göra sken av och det finns stor anledning att med tillförsikt se ljusst på framtiden. För att försäkra oss om att inte gå en dyster utveckling till mötes kräver det emellertid att människor lämnas fria att tänka, skapa och upptäcka.

En central faktor för att upprätthålla en god miljö är att slå fast och värna det privata ägandet. När någonting ägs hushålls det också bättre med resurserna. Det är ingen slump att odefinierad äganderätt leder till miljökatastrofer eftersom miljöförstörelse och föroreningar är gratis. Vi måste i större utsträckning återgå till principen om att den som förorenar också straffas för detta och omvänt att den som hushåller med en bättre miljö uppmuntras.

Finns det en konflikt mellan ekonomisk tillväxt och bra miljö? Om det finns en konflikt, då är det onekligen ett dilemma. För miljarder människor är idag väldigt fattiga. Om människans miljö är vår utgångspunkt då är denna fattigdom vårt största miljöproblem. Det är knappast en "hållbar" situation. Finns det en utväg ur detta dilemma? Ja, det finns det. Det kan verka oväntat men vi tänker argumentera för att ekonomisk tillväxt till sin natur faktiskt är miljöförbättrande.

Det är samtidigt viktigt att vetenskap och politik hålls åtskilda. Väljarna kan enbart hålla politikerna som ansvariga för beslut, aldrig vetenskapsmännen och forskarna. Därför måste åtgärder och beslut fattas av dem som har mandat att göra det. Och för att rätt beslut skall kunna fattas krävs att en bred och rättvisande bild presenteras för politikerna och väljarna. Där finns det anledning att tro att det brister när det gäller hotet om en global uppvärmning.

Vår rapport skiljer sig troligen ganska mycket från vad du har hört och läst tidigare. Vi är inte bottenlöst negativa, vi är inte ens särskilt pessimistiska. Tvärtom tror vi att det finns stor anledning att se framtiden med tillförsikt. Vi hoppas att du efter läst vår rapport förstår varför.

Trevlig läsning om blå miljöpolitik!

Niklas Wykman
Förbundsordförande

André Assarsson
Rapportansvarig och författare

Carl Svanberg
Rapportförfattare

Åke Hjalmarsson
Rapportförfattare

1. DEN BEKVÄMA SANNINGEN

I dag producerar världen mer mat än någonsin förr och allt färre människor svälter. På jorden har vi mer skogsareal i dag än vad vi hade för 100 år sedan och tillväxten är större än avverkningen. Trots att energiproduktionen ökar så lyckas marknaden hålla energipriserna nere samtidigt som utsläppen från energiproduktionen minskar. Samt kanske det viktigaste, människan har aldrig haft så lång medellivslängd som i dag - vilket är ett i allra högsta grad relevant mått på hur människors när- och livsmiljö har förbättrats.

Att kalla detta för en stundande undergång, vilket många så kallade miljövänner gör, är därför tveksamt. Samtidigt finns det en rad framtida miljöutmaningar som tål att tas på allvar och som måste mötas med konkreta lösningar. Vilka dessa lösningar är vet vi inte av samma anledning som man inte visste lösningarna på 1800-talets miljöproblem. Viktigt är att skapa ett institutionellt ramverk och förutsättningar för människans idériakedom.

Vår utgångspunkt i miljöarbetet är människans omgivning och leverne. Detta eftersom jorden finns till för människan och inte tvärtom. Den relevanta frågan är hur vi på ett så effektivt sätt som möjligt lyckas nå den natur som människan vill ha – inte hur vi betraktar och bevarar naturen som den alltid sett ut.

1.1 Det var sämre förr

Dagens värld är den hittills rikaste. Aldrig tidigare har så många av världens människor haft det så bra som nu. Många så kallade miljövänner klagat ofta på nedsmutsningen från bilarna i städerna som om den dåliga luften och att dessa miljöproblem inte fanns förr. Titta bara på de mysiga fotografierna när människor färdades med häst och vagn utan att förstöra miljön. Bilens föregångare och inte minst tidigare modeller av bilar ställde emellertid till med långt värre miljöproblem än vad vi kan föreställa oss. Om detta berättas det aldrig.

Det var inte bättre förr. För bara hundra år sedan avled människor fortfarande frekvent i simpla sjukdomar som lunginflammation, bodde i trånga och kalla bostäder, åt ohälsosam mat och arbetade nästan all sin vakna tid av dygnet. I den industrialiserade delen av världen skulle inte ens de fattigaste befolkningsgrupperna drömma om att leva under så spartanska förhållanden som 1800-talets överklass gjorde.

Nedsmutsningen från bilens föregångare var omfattande. Statistik från New York år 1900 visar att hästar smutsade ned stadens torg och gator med mer än 1 000 ton spillning och 200 000 liter urin *varje dag*. Varje år tvingades myndigheterna forsla bort över 15 000 döda hästar från gatorna som orsakade sjukdomar. Andelen som dog av skenande hästar eller blev avkastade i trafiken beräknas vara ungefär tio gånger större än den andel som omkommer i trafiken i dag. Sjukdomsspridningen var omfattande och mellan 60 och 80 procent av kreaturen led av tuberkolos. Risken var matförgiftning på grund av detta var ständigt överhängande.

Trots att bilen ersatte häst och vagn har luftföroreningarna stadigt minskat de senaste decennierna tack vare ny teknik och nya lösningar för att stävja de miljöproblem som finns. Den amerikanska miljömyndigheten uppmätte att mellan 1976 och 2002 minskade utsläppen av ozon med 31 procent, av svaveloxid med 70 procent och bly med 98 procent. Siffrorna för 2004 var det lägsta som någonsin

uppmätta i USA. I Europa ser vi samma mönster. Luften i våra svenska tätorter har blivit 57 procent renare sedan 1986-87.

Och trots att den amerikanska bilparken växer för varje år både i antal och storlek så smutsar den ned allt mindre. Dagens genomsnittsbil ger ifrån sig ungefär en tiondel så mycket utsläpp per kilometer som den gjorde 1970. Sanningen är att en ny bil i full fart förorenar mindre än en *parkerad* bil gjorde 1970, på grund av läckor. Stadsjeeparna blir också allt renare. Att Sverige har Europas äldsta bilpark näst efter Grekland är ett värre miljöproblem än de så kallade politiska lösningarna om att straffbeskatta bensin och fordon. Människor har helt enkelt inte råd att byta upp sig på grund av den förorenade miljöpolitiken som skjuter helt vid sidan om målet.

År 1870 var Sverige fattigare än vad Kongo är i dag. Medellivslängden var hälften så hög och spädbarnsdödligheten tre gånger så hög som i dagens u-länder. Sedan dess har en bred medelklass växt fram och vanliga människor lever ett liv som en kung eller president förut inte ens vågat drömma om. Det finns all anledning att påminna sig om amerikanska författaren Rose Wilder Lanes ord om USA:s mäktigaste man i slutet av 1700-talet:

George Washington hörde aldrig talas om vitaminer; han levde på kött och stärkelse varje vinter; han såg aldrig ett glas apelsinjuice; hans diet var så bristfällig att han i unga år tappade sitt hår och sina tänder. Hans kläder var obekväma och ohygieniska. Han reste till fots, till häst eller i en kärra utan fjädring. I hans hus fanns varken toalett eller badkar, ingen eldstad eller ugn, inget ljus utom stearinljus. Hur hög var hans levnadsstandard? Den var så hög att det 40 år tidigare inte fanns en amerikan på hundra tusen som kunde drömma om den.

Vid 1900-talets början levde människor i genomsnitt kring 30 år, 1950 levde jordens människor i genomsnitt 46 år och 1997 hela 67 år. Vi har alltså uppnått en fördubbling av medellivslängden på jorden under de senaste hundra åren. Samtidigt är det inte sant att vi haft mer tid att vara sjuka till följd av vår ständigt ökade livslängd. Högre levnadsstandard med bättre kläder, mat och bostäder i kombination med medicinska ingrepp och bättre offentlig hygien med bättre vattenförsörjning och avlopp är några bidragande orsaker till att vi blivit allt friskare.

När människor lämnade Sverige i slutet på 1800-talet så var det för att livet tedde sig bättre på andra sidan Atlanten. Hade dåtidens människor varit medvetna om vad järnvägar, elektrifiering, telefonen och separatoren skulle betyda för Sverige hade sannolikt fler stannat hemma.

1.2 Domedagsprofetior – inget nytt under solen

En idé som presenterades i slutet av 1960-talet av Paul Erlich löd att eftersom världens befolkning växer snabbare än matproduktionen var vi alla dömda att inom en snar framtid ställas inför en världsomfattande svältkatastrof. Därtill skulle den allt större befolkningen öka efterfrågan på jordens resurser och resultatet skulle bli en oundviklig knapphet. Till slut skulle det att uppstå en knapphet på många viktiga resurser. Priserna på dessa skulle då stegra, världsekonomin kollapsa, och världen präglas av kaos. När röken sedan lagt sig skulle vi alla upptäcka världens undergång. Faktum är att en av miljörörelsens främsta förestandare Erlich sade: "Om jag vore en spekulant skulle jag sätta mina pengar på att England inte existerade år 2000."

Lyckligtvis för oss alla slog aldrig dessa domedagsprofetior in. Tvärtom uppstod ingen svältkatastrof. Det uppstod ingen brist på jordens resurser. Priserna steg inte och världsekonomin har på intet sätt kollapsat. Det uppstod heller inget kaos. Faktum är att världen istället i många avseende mår bättre än för trettio år sedan. Vi har ingen knapphet på resurser – tvärtom så råder det ett stort överflöde på alla viktiga resurser och detta syns som allra tydligast på prisutvecklingen. Trots den skyhöga energikonsumtionen som ökat de senaste århundradena har energipriserna gått ned. Kol, olja och el är billigare i dag än vad det var i början av 1900-talet.

För drygt 25 år sedan antogs att världens oljeresurser var på upphällningen. Priset på olja skulle stiga dramatiskt när oljan blev mer och mer sällsynt. Energikrisen följde med politiska beslut om rekommendationer till befolkningen att inte duscha för länge och för varmt. 1980 kostade oljan drygt 300 kronor fatet, idag kostar ett fat olja runt 130 kronor - i 1996 års priser! Världens kända oljeresurser har aldrig varit större än vad de är idag.

Inte heller skogarna håller på att ta slut. Tvärtom så är världens samlade skogsarealer större i dag än för 60 år sedan och mat har vi sedan flera år tillbaka i överflöd – överbefolkningen blev aldrig ett problem som miljörörelsen förutspådde. Matpriserna har sjunkit med 57 procent från 1980. Matproduktion över huvud taget har faktiskt gått om befolkningstillväxten sedan 1960-talet. Faktum är att allt färre och färre personer svälter runt om i världen.

För att förklara varför den domedagsförklarande miljörörelsen ständigt har fel och varför den även i våra dagar skjuter vid sidan om målet måste vi förstå betydelsen av förnuftet i människans tillvaro. Vi måste söka svaret hos oss själva, nämligen i vårt eget förnuft. Människans förmåga att använda sitt förnuft har alltid genom årtusenden skapat möjligheter för mänsklig överlevnad. Detta bortser miljörörelsen ifrån. Sanningen är den att för varje gång människan genom sitt förnuft upptäcker hur hon kan använda ett visst ämne blir vi rikare i termer av naturresurser. Ett exempel på detta är hur miljörörelsen fördömde vår förbrukning av koppar och att det skulle medföra att tillgången på koppar skulle ta slut när hela tredje världen försågs med telefonlinjer. Även om inte hela tredje världen är försedda med telefonlinjer ännu så behöver vi inte oroa oss.

Fiberoptik, med mångdubbelt större kapacitet har ersatt kopparn i telefonledningarna vilket medfört att kopparpriserna har sjunkit de senaste decennierna. Genom att bruka råvaran till fiberoptik, nämligen sand på ett innovativt vis genom att använda förnuftet, så behöver vi inte längre oroa oss, då ingen lever med tron på att den råvaran kommer att ta slut. Ett annat konkret exempel på betydelsen av innovativa framsteg är de som har skett inom gruv- och borrhäls-tekniken. Idag kan vi exempelvis borra oss ned allt djupare i jordskorpan. Detta har gjort det möjligt för oss att komma åt nya lager av kol, olja och mineraler. De hjärnor som låg bakom dessa tekniska innovationer såg alltså till att skapa dessa resurser.

Ny kunskap och teknik gör det också möjligt att kraftigt öka produktionen av vissa resurser. Den gröna revolutionen är ett sådant exempel. Under efterkrigstiden började man tillämpa ny kunskap och teknik inom jordbruket som kraftigt såg till att öka produktiviteten och avkastningen. Vad man fick var en explosionsartad ökning av matproduktionen. Och det är tack vare den gröna revolutionens välsignelse som matförsörjningen inte längre är ett problem.

Domedagen är inte nära och det finns inget som tyder på att vi någonsin kommer att gå den till mötes. Av samma anledning som det inte finns några egentliga begränsningar på människans kunskap, påhittighet och kreativitet finns det praktiskt taget inte heller några begränsningar på jordens resurser. Inte så länge människor lämnas fria att tänka, upptäcka och skapa.

2. EN STARK ÄGANDERÄTTEN – FÖR MILJÖNS SKULL

En central faktor för att upprätthålla en god miljö är att slå fast och värna det privata ägandet. När någonting ägs hushålls det också bättre med resurserna. Det är ingen slump att odefinierad äganderätt leder till miljökatastrofer eftersom miljöförstörelse och föroreningar är gratis. Vi måste i större utsträckning återgå till principen om att den som förorenar också straffas för detta.

Vad är då äganderätt? Det är din rätt att förfoga över din mark och dina föremål så länge du inte kränker någon annans liv, frihet eller egendom. Ägandet uppstår då du köper och säljer eller byter något. Äganderätten gäller också frukten av ditt arbete, d.v.s. saker du tillverkat. Genom att vara först ut och göra anspråk på något som inte ägs av någon kan äganderätten också tillfalla dig. Jämför med nybyggarnas kolonisering av Amerika och utdelning av jordlotter eller inmutningar av guldgrävare.

Som ägare är du mån om att förvalta dina ägodelar väl, annars faller värdet den dag du säljer. En skog som inte vårdas ger inte heller något bra virke. En hund som inte sköts vinner inga priser på utställningen. En åker som inte odlas går inte att skörda. Det är förstås ett frivilligt val mellan att sköta om och missköta. Därför är eget ansvar bästa garanten för att människor ska göra bra val.

Det är enligt principen om egendomsrätt, som du har rätten till ersättning om dina ägodelar skadas. Det är enkelt och i vår del av världen är det saker som går att ta på som går att äga: mark, verktyg, mat osv. Det finns färre exempel i världen där flyktiga naturresurser har ett ägande, vilket vi ska se senare är en del av miljöproblemen. Vatten och luft anses finnas i obegränsad mängd för att ett ägande skulle vara aktuellt, eller så för att det är något så livsviktigt som alla skulle ha rätt till. Som parallell kan man bara kort jämföra med mat som är lika viktigt för vårt leverne men som ofta ägs och handlas med utan att det blir brist, snarare tvärt om, det skapas ett överflöd av det som är viktigt för oss. Det är viktigt för den moderna människan att vara bekväm och inte behöva oroa sig, mat köps i överflöd och blir det mat över så kastas den bort, till soptippar som inte ens är en del av jordbrukens kretslopp.

Vatten är besvärligare att ta på, ett vattendrag på ens mark äger man men vattnet som rinner där kommer först från grannen uppströms och rinner vidare till grannen nedströms. Det jag släpper ut i vattnet försvinner och är inte mitt problem. På samma sätt är det ett problem om jag skall nyttja vattnet och det är förorenat. Antingen betalar jag reningen för det vatten jag har tänkt använda eller begär att vattnet som kommer till mig ska vara rent.

I svensk lagtext finns inget tydligt handlingsförfarande. Förorenaren ska betala står det, men i ett vattendrag är det mycket svårt att följa en förorening till källan. En sorts förorening t.ex nitrater från jordbruket, kan ha många utsläppskällor. Ett exempel från England med organisationen Anglers' Co-operative Association (ACA) som sedan 1948 varit drivit 1 500 föroreningsfall till domstol om förstörda åar och sjöar som de har fiskerätten till. Det är svårt, men inte omöjligt.

Nyttjanderätt är ett sätt att tillämpa äganderätt, det används i flera länder där annars risk för vattenbrist skulle råda. Jag köper en rätt att nyttja vattnet, med krav på att det ska innehålla en viss

kvalitet och mängd. Då föroreningar uppstår är statsmakten som sålde mig nyttjanderätten skyldig att åtgärda utsläppen eller betala mig vite. På motsvarande sätt skulle även luft kunna inbegripas av dem som nyttjar frisk luft. Alla är beroende av frisk luft men stora aktörer som använder den friska luften kan köpa nyttjanderätter och ställa krav på att den ska vara frisk.

2.1 Avsaknad av äganderätt

Det finns vänsterdebattörer som hävdar att privat ägande leder till ett ofördelaktigt beteende. Därför skulle ingen eller samhället gemensamt äga det som är viktigast. Ingenting kan vara mer fel! För ett otränat öga räcker det att titta på varför det råder svält i alla planekonomier och överflöd bland privata bönder i västvärldens marknadsekonomier. De stora miljökatastrofer som inträffat kan sammanlänkas med avsaknad av äganderätt. Upprepade tömningar från oljetankrar och utfiskning i haven. Skövling av regnskog, uttorkning av floder som används för bevattning. Även kärnkraftverket i Tjernobykatakstrofen saknade en ansvarsfull ägare när det delades lika som en av Sovjets gemensamma tillgångar. De som skötte kraftverket blev mer utav förvaltare som rättade sig efter vilka order och skötselråd som kom uppifrån. Med en inställning om utifall något går fel är det inte deras orsak.

På liknande sätt är det på Yellowstone National Park. De vilda bufflar som rör sig i parken ägs inte av någon och de anställda som förvaltar parken åt Amerikanska staten kan inte ställas till svars om bufflarna skulle vara smittbärare av sjukdomar som drabbar närliggande bönders tamboskap. Det största miljöproblemet för oss människor är fattigdomen. Att inte kunna äga sin egen jordlott håller människor i ett tillstånd närmast livegenskap med liten möjlighet att investera i sig själva. Fattigdom är påtagligt utbredd bland diktaturer och skendemokratier i världen.

I flera fall är det privata bolag och personer som står för nedskräpning och utsläpp. Men faktum är att även då tar de sitt ansvar för vad de äger. Oljetankern sköljer ut resterna i havet för att det är billigast där ingen ägare kan begära ersättning eftersom det inte finns någon ägare till havet. Det är på motsvarande sätt knappast någon som skulle komma på tanken att dumpa sitt skräp på grannens tomt – utan att åka på skadestånd och riskera en rejäl grannfejld i bonus.

2.2 Att äga är att vårda

Det är utveckling som styr tillgången på vatten - inte mängden vatten. Ett privat företag som distribuerar vatten och får sitt råmaterial vatten förstört, till den grad att det blir farligt att använda – har starka intressen i att det inte sker så och om det ändå sker har företaget möjligheten i ett rättssamhälle att kräva ersättning och skadestånd för händelsen. Den som förorenat vattnet kommer att drabbas hårt och tvingas av ekonomiska skäl till bättring.

I flera länder är inte de demokratiska och rättsliga förutsättningarna rättvisa genom en avsaknad av eller en svag äganderätt. Det ställer till problem i många fall om bönder inte har rätt till marken de brukar, företag har inte rätt till vinsten på produkter de producerat. Det finns också en annan aspekt att ta hänsyn till och det är principen om att ”förorenaren betalar”. Utan att det finns någon vårdande ägare som direkt skadas av föroreningarna så faller principen då ingen kan kräva ersättning. Flera politiska lösningar brukar använda principen som en klyscha för att få till olika skatter mot föroreningar. Dessvärre, av praktiska skäl, läggs skatterna på specifika produkter istället för på de aktuella föroreningarna. Skatter ger pengar till statskassan, men ger knappast tillbaka någon ersättning till dem som drabbats av föroreningen.

3. EKONOMISK TILLVÄXT OCH BRA MILJÖ - ETT FALSKT DILEMMA

Finns det en konflikt mellan ekonomisk tillväxt och bra miljö? Om det finns en konflikt, då är det onekligen ett dilemma. För miljarder människor är idag väldigt fattiga. Om människans miljö är vår utgångspunkt då är denna fattigdom vårt största miljöproblem. Det är knappast en "hållbar" situation. Finns det en utväg ur detta dilemma? Ja, det finns det. Det kan verka paradoxalt men vi tänker argumentera för att ekonomisk tillväxt till sin natur faktiskt är miljöförbättrande.

3.1 Miljöbegreppet under hot

I miljödebatten får man ofta höra att det råder en konflikt mellan å ena sidan ekonomisk tillväxt och mänsklig välfärd och å andra sidan en hållbar utveckling och bra miljö. Varför tror många att det finns en konflikt här? Vad ligger till grund för detta dilemma? Dilemmat kommer av hur miljörelsen har förvrängt innebörden av miljöbegreppet. När vanliga människor tänker på miljön tänker vi på vår omgivning och våra levnadsförhållanden. Vi tänker på sådant som luften vi andas. Vattnet vi dricker. Maten vi äter. Husen vi bor i. Vi vill, av uppenbara skäl, att vår miljö, i denna mening, ska vara ren och bra för oss. Men det är *inte* i denna mening som miljörelsen använder miljöbegreppet.

För att få vår uppmärksamhet börjar de ofta sin diskussion genom att syfta på människans miljö. Men sedan går de raskt vidare till att börja tala om naturen i största allmänhet. Lägg märke till att miljörelsen har gjort en liknande sak beträffande föroreningsbegreppet; numera räknas bland annat koldioxid - ett ämne som gör allt liv på jorden möjligt - som en "luftförorening". Och istället för att tala om värdet av naturen för oss människor börjar de tala om naturen som innehavare av ett intrinsikalt värde. De säger alltså att naturen är värdefull, inte för vad den betyder för oss människor, utan "i sig". Naturen är värdefull alldeles oavsett vad den medför oss människor eller inte.

Människan måste exploatera och forma om naturen efter hennes behov och syften, för att hon ska överleva. Men om naturen har ett intrinsikalt värde då följer det, logiskt sett, att människan är en ond varelse. Det följer också att varje gång människan exploaterar och formar om naturen, då måste det räknas som "miljöförstöring". Hon förstör ju den "orörda" och "heliga" naturen. Deras attityd gentemot den orörda naturen är alltså ungefär densamma som hinduernas syn på kor i Indien. Om naturen är helig, då är allt människan gör i relation till den omoraliskt, och måste betraktas som "miljöförstöring".

Hur vet vi att detta är den filosofiska kärnan i den moderna miljörelsen? Därför att miljörelsens mest extrema företrädare själva säger det.

Låt oss börja med att citera Pentti Linkola, den finska radikala miljöaktivisten: "That there are billions of people over 60kg weight on this planet is recklessness". Varför? Därför alla alternativ innebär enligt herr Linkola "miljöförstöring". Han ogillar fria samhällen eftersom de bygger på vad som är bra för människan, "not on what is good for nature". Så vad föreslår han som ett "hållbart" och "miljövänligt" alternativ? "Our only hope lies in strong central government and uncompromizing control of the individual citizen." Varför? Linkola förklarar: "Any dictatorship would be better than modern democracy ... The best dictatorship would be one where lots of heads would roll and government would prevent any economic growth". "Everything we have developed over the last 100 years should be destroyed", säger Linkola. Han talar om den industrivilisation som har gjort

människans liv längre, renare, bekvämare och rikare. Detta måste bort för naturens skull. Inte människans.

Earth First! är en av de mesta extrema organisationerna inom miljörörelsen. Deras extremism ger uttryck för den logiska implikationen av idén att naturen har ett intrinsikalt värde. "I suspect that eradicating smallpox was wrong. It played an important part in balancing ecosystems", sade John Davis, redaktören för Earth First! Journal. "We advocate biodiversity for biodiversity's sake. It may take our extinction to set things straight", sade David Foreman från Earth First! "If radical environmentalists were to invent a disease to bring human populations back to sanity, it would probably be something like AIDS", kunde man läsa i ett nyhetsbrev från Earth First!

En av Greenpeaces grundare, Patrick Moore, har gjort följande observation: "Environmental extremists are anti-human. Humans are characterized as a cancer on the Earth. To quote eco-extremist Herb Hammond, 'of all the components of the ecosystem, humans are the only ones we know to be completely optional'. Isn't that a lovely thought?"

Denna motbjudande attityd gentemot mänskligt liv, som alla ekologister i varierande grad delar, kan inte förstås om man inte förstår innebörden av att hålla naturen som intrinsikalt värdefull. Men om man verkligen delar detta synsätt, då följer det bara logiskt att man vill mänskligheten illa.

Nu kanske någon vill protestera genom att påpeka att dessa bara utgör en liten grupp av extremister. De representerar inte den måttfulla "mitten" inom miljörörelsen. Men premissen som ligger bakom alla uttalanden av detta slag förekommer även i miljöpartiets program kan vi läsa: "Vi anser att allt liv har ett värde i sig, oberoende av dess nytta för människan".

3.2 Miljövänlig marknadsekonomi genom tillväxt

"Poverty is the greatest polluter and the struggle against poverty is also a struggle for a better environment"

- Indira Ghandi, vid FN:s miljökonferens i Stockholm 1972

Fattigdom är, om mänsklig välfärd är en måttstock för bra miljö, det enskilt största miljöproblemet. Om människans miljö är utgångspunkten, då är en situation där miljarder människor lever i enorm materiell fattigdom, inte "hållbar". Vad dessa människor behöver, för att deras miljö ska bli bättre, är inte skatter och regleringar. Nej, vad de behöver är ekonomisk tillväxt och industrialisering - och det enda som kan leverera det åt dem är kapitalism och marknadsekonomi. Inser man detta, då inser man att det verkligen inte finns en konflikt mellan ekonomisk tillväxt och en bra miljö.

Det finns många som ifrågasätter existensen av en konflikt mellan ekonomisk tillväxt och en bra miljö. De pekar på att exempelvis luft och vatten ofta är renare än fattiga länder. Dessa debattörer gör gällande att i början av ett lands industrialisering kommer ofta miljön att bli sämre, men i takt med att massorna får en bättre levnadsstandard kommer fler att ha råd att sätta förbättringar i miljön i första hand. De kommer att ändra sina prioriteringar. De kommer att exempelvis köpa renare bilar eller energisnålare alternativ. Därför menar dessa debattörer att det åtminstone på lång sikt inte finns en konflikt mellan bra miljö och ekonomisk tillväxt. Detta är utan tvekan sant. Men här vill vi faktiskt hävda att vi inte ens på kort sikt står inför ett val mellan ekonomisk tillväxt och bra miljö. Ekonomisk tillväxt som sådant utgör en förbättring av människans miljö.

Hur är detta möjligt? Förstår man vad det är som ligger bakom miljörelsens retorik om ett "dilemma" mellan ekonomisk tillväxt och bra miljö, då förstår man också att det finns en förvånansvärt enkel utväg ur detta "dilemma". Lösningen är att börja tala om miljö med hänvisning till människans faktiska omgivning och levnadsförhållanden. Om vi gör det då kan och bör vi se på mänsklig välfärd som den främsta indikatorn för hur bra vår miljö är. Om vi gör detta då kommer det bli mer uppenbart hur människans ekonomiska och industriella aktiviteter knappast kan betraktas som "miljöförstörande". För i själva verket ligger det till sakens natur att ekonomisk och industriell aktivitet förbättrar människans miljö.

För vad handlar egentligen ekonomisk aktivitet om? Vad är det produktion och handel egentligen syftar till? Vad är det exploateringen av naturen egentligen går ut på? Jo om att ställa naturen i en bättre relation till människan. Låt oss citera ekonomen George Reisman:

This becomes obvious if one realizes that the entire world physically consists of nothing but chemical elements. These elements are never destroyed. They simply reappear in different combinations, in different proportions, in different places. Apart from what has been lost in a few rockets, the quantity of every chemical element in the world today is the same as it was before the Industrial Revolution. The only difference is that, because of the Industrial Revolution, instead of lying dormant, out of man's control, the chemical elements have been moved about, as never before, in such a way as to improve human life and well-being. For instance, some part of the world's iron and copper has been moved from the interior of the earth, where it was useless, to now constitute buildings, bridges, automobiles, and a million and one other things of benefit to human life. Some part of the world's carbon, oxygen, and hydrogen has been separated from certain compounds and recombined in others, in the process releasing energy to heat and light homes, power industrial machinery, automobiles, airplanes, ships, and railroad trains, and in countless other ways serve human life. It follows that insofar as man's environment consists of the chemical elements iron, copper, carbon, oxygen, and hydrogen, and his productive activity makes them useful to himself in these ways, his environment is correspondingly improved.

All that all of man's productive activities fundamentally consist of is the rearrangement of nature-given chemical elements for the purpose of making them stand in a more useful relationship to himself—that is, for the purpose of improving his environment.

Om mänsklig välfärd är ett mått på hur bra människans miljö är, då följer det att fattigdomen är det enskilt största miljöproblemet som mänskligheten ännu brottas med. Fattigdom inte bara leder till sämre miljö eftersom fattiga människor inte har råd med att exempelvis prioritera ren teknologi framför ren överlevnad. Fattigdom i sig själv, menar vi, är ett miljöproblem. Att leva under materiell fattigdom är att leva i en, för människan, dålig miljö. Dvs att leva under dåliga levnadsförhållanden. Människor lever kortare, smutsigare och obekvämare på grund av deras fattigdom. Och eftersom ekonomisk tillväxt är det enda som kan göra slut på fattigdomen, råder det ingen som helst konflikt mellan en bra miljö och ekonomisk tillväxt.

Om detta låter alldeles för teoretiskt, låt oss då studera historia och se på hur den industriella revolutionen förändrade människans tillvaro. Hur var det före den industriella revolutionen? Björn Lomborg citerar i sin bok, *Världens verkliga tillstånd*, den erkände Princetonhistorikern Lawrence Stone:

"Det härskade nästan en total brist på personlig och offentlig hygien, vilket betydde att man ständigt hotades av skämd mat och infekterat vatten." Detta betydde "ofta återkommande maginfektioner och dystenteri." "Magont var en kronisk åkomma på grund av en obalanserad diet för de rika och rutten och otillräcklig diet för de fattiga." ... Man glömmer faktiskt ofta att "bara en liten del av den vuxna befolkningen vid en given tidpunkt var både friska och attraktiva, utöver den normala nivån av snusk och dålig lukt. Båda könen led under långa perioder av fruktansvärda sjukdomar, hade dålig andedräkt från sina ruttnande tänder, medan inflammerade sår, eksem, skabb och variga bölder var ytterligt vanliga åkommor som ofta varade i årtal".

Före industrialiseringen dog människor som flugor därför att de led av en dålig miljö. Deras dåliga miljö var ett direkt uttryck för deras materiella fattigdom. Deras liv var ganska korta, ganska smutsiga, ganska miserabla. Det är svårt att tro, men de flesta levde faktiskt under omständigheter som var sämre än för många i dagens Tredje världen som åtminstone kan importera en del välstånd och teknik från västvärlden. Men sedan dess har saker och ting, som vi alla vet, förbättrats väsentligen. Denna förändring kan inte beskrivas som något annat än en väsentlig förbättring av människans miljö. Den industriella revolutionen gav oss en ofattbar välståndsexplosion som kom praktiskt taget alla till del. Tack vare människotillverkad energi kunde människan komma över den energi som krävdes för att göra massproduktion möjlig, massproduktion som gjorde varor av alla möjliga slag billiga och därmed tillgängliga för massorna.

Det handlade till en början om sådana saker som billiga kläder av bomull. De yllekläder människorna gick omkring med tidigare kunde man inte tvätta lika lätt. Och det var dyrt att köpa nya kläder. Så människor gick ofta runt i smutsiga trasor. Billiga kläder av bomull gjorde det möjligt för massorna att inte bara komma över billigare kläder, det gav dem även en möjlighet att leva väsentligen renare liv. Och tack vare industrialiseringen blev det för första gången möjligt att massproducera billigt stål och järn. Detta gjorde att det blev ekonomiskt möjligt att i stor skala börja ge oss inomhusavlopp och tillgång till rent vatten. Bara detta medförde en enorm förbättring av människornas hygien och miljö. Än idag saknar massor av människor tillgång till rent vatten och fungerande avloppssystem; miljoner lider och dör av sjukdomar till följd av detta.

Tack vare välståndet som industrialiseringen medförde, har livslängden i Västeuropa ökat från 30-35 till 75 år. Barnadödligheten var väldigt hög före industrialiseringen. I Storbritannien dog uppskattningsvis 75% av alla barn före fem års ålder. I århundrandena före den industriella revolutionen växte befolkningen i Västeuropa med några enstaka procent. Under 1800-talet exploderade befolkningen. Den mer än tredubblades i många länder. Åtskilliga miljoner, om inte miljarder, människor skulle inte vara vid liv idag om det inte vore för den industriella revolutionen.

Industrialiseringen gjorde inte bara livet möjligt för miljarder människor. Det gjorde också mänskligt liv mer bekvämt och drägligare än någonsin tidigare. Det gjorde det mer njutbart. Industrialiseringen gav oss exempelvis massor av maskiner som gjorde både hemmets sysslor såväl som arbetet betydligt

enklare och mindre fysiskt krävande. Maskiner som dammsugaren och tvättmaskinen gjorde inte bara vår tillvaro renare och enklare, den gjorde också att vi nu fick mer tid över för annat. Uppfinningar som TV:n, radion eller tvspelen har gjort våra liv roligare. Eller ta en sådan sak plastfoliet som har gjort vår mat mycket renare än tidigare. Allt detta, och mycket mer därtill, räknar vi som miljöförbättringar helt enkelt eftersom det är fråga om förbättringar av människans faktiska omgivning och levnadsförhållanden.

Om mänsklig välfärd säger oss något om människans miljö, då är det helt uppenbart att människans miljö är bättre idag jämfört med för 100 år sedan. Det är lika uppenbart att människans ekonomiska och industriella aktiviteter är, till sin natur, att betrakta som miljöförbättrande aktiviteter.

3.3 Invändningar

Om vi accepterar att mänsklig välfärd är en stark indikator på hur bra människans miljö är, kan man ändå inte invända att ekonomisk tillväxt inte desto mindre har en negativ inverkan på människans miljö? Är det inte sant att vår industri genererar utsläpp som exempelvis förorenar luften? Är det inte sant att dålig luft kan skada människor? Eftersom statens uppgift är att skydda oss medborgare, är det då inte också sant att staten bör reglera och beskatta industrins och individers skadliga aktiviteter? Om så, bevisar då inte allt detta, när allt kommer omkring, att den fria marknaden är en dålig idé? Nej.

Bakom denna invändning vilar alltså kollektivism. De som kommer med denna invändning glömmar emellertid bort att människan inte är ett kollektiv. Vi är inte som ett korallrev. Den enskilde individen ska inte betraktas som en "cell" av en större "organisk" helhet: mänskligheten. Människor är självständiga individer som bör erkännas och behandlas som sådana. Så om och när enskilda individer själva eller i samverkan med andra (t ex i ett företag), förstör för andra genom att dumpa gifter i ett vattendrag, eller skadar andras hälsa genom luftföroreningar, eller förstör andras egendom genom svaveldioxidutsläpp, då bör de drabbade dra dessa individer eller företag inför en domstol. Om de drabbade kan bevisa att de anklagade är skyldiga, då ska individen eller företaget dömas till att ersätta och/eller åtgärda problemet.

Om emellertid miljontals människor, som inte handlar i samverkan, tillsammans släpper ut föroreningar som är skadliga för människor, då utgör det inget skäl för att börja reglera eller beskatta den enskilde individen för dennes försumbara och därför helt ofarliga bidrag. Statens uppgift i ett fritt samhälle är att skydda våra rättigheter - inte att systematiskt kränka dem. Följaktligen anser vi inte att det är berättigat med skatter och regleringar som tvingar individen till att "kompensera" för de skador som endast är det aggregerade verket av miljontals enskilda individer. Det vore att döma henne för att hon utgör ett aggregat av miljontals individer. Det vore nämligen att straffa individen för brott som hon inte har begått. Att göra detta är uppenbart orättvist och omoraliskt. Sådan är kollektivismen.

Man kan snarare argumentera för att den enskildes välfärd, dvs miljö, endast blir sämre av sådana skatter och regleringar. Hur då? Jo, om man inför en skatt på produktionen eller konsumtionen av vissa varor, då kommer de att bli dyrare. När de är dyrare då kommer de, så klart, att inte längre vara tillgängliga för exempelvis låginkomsttagare. I den mån detta sker ser man alltså till att göra människors välfärd sämre. Ett konkret exempel på detta är alla höga skatter på bensin som gör det ekonomiskt omöjligt för många människor att fortsätta köra bil.

3.4 Ramverk och spelregler för miljöarbetet

Men när det kommer till att straffa individer eller företag som faktiskt har gjort sig skyldiga till någon faktisk skada, finns ett par kvalifikationer för hur denna bestraffning ska se ut.

För det första: När det kommer till att straffa ett företag får man inte straffa dem på ett orimligt sätt. Det måste vara i proportion till brottet. Det bör alltså i första hand handla om att kompensera för skadorna och om att kanske installera ny och bättre teknik (om och när sådan finns att tillgå). Straffen får inte resultera i att industrin helt förstörs eller måste tvingas stänga ned. Principen här är att lite, om än "smutsig", industri är bättre än ingen alls. Det råder ingen tvekan om att industrin har gjort betydligt mer nytta än skada för oss - trots alla utsläpp. Inte bara har, som vi har sett, åtskilliga miljoner, om inte miljarder, industrin tacka för sin överlevnad. De har också, som vi vet, deras goda levnadsstandard att tacka industrin för. Och precis som ingen på allvar skulle argumentera för att avskaffa sjukvården på grund av alla som dör av misstag eller slarv eller försummelser från personalens sida, kan ingen seriöst hävda att människans miljö - människans välfärd - kräver att vi ska ge upp industrin. Nej, vad människans välfärd kräver är att vi tar hänsyn till industrins betydelse. Den enda, i ordets rätta mening, hållbara lösningen för sådana problem som luftföroreningar är bättre teknik.

För det andra: Etableringsprincipen. Om ett industriområde etablerade sig vid ett område först, då har också industrin etablerat en rätt att generera utsläpp. De som flyttar dit, medvetna om detta, har ingen rätt att tvinga bort industrin eller stämma dem för eventuella skador. Genom att frivilligen flytta dit under dessa omständigheter gick de med på att också leva under dessa omständigheter. De är precis som med rökare som medvetet väljer att röka trots kännedom om alla risker som de utsätter sig själva för. Det är därför som den relativt dåliga luften i storstäderna inte är något som man kan eller bör lösa genom omfattande skatter och regleringar. Att det är sämre luft i städerna är helt enkelt en sak som man får leva med. Det är en av alla nackdelar med att bo i större städer jämfört med att bo i mindre städer. Du har ingen rätt att förbjuda alla andra som bor i städerna från att t ex köra mycket bil. Om man inte gillar den dåliga luften i storstäderna då får man helt enkelt flytta till andra städer med bättre luft eller ut på landet. De flesta tycks ju dock anse att denna nackdel inte väger över alla stora fördelar, varför de envisas med att bo kvar i städerna trots den sämre luften. Och storstäderna blir bara fler och större. Snart kommer de allra flesta att bo i städerna.

3.5 Inget marknadsmisslyckande

Vi vill också poängtera att när man t ex straffar enskilda individer eller företag för den skada deras aktiviteter medför, så är detta inte ett exempel på "statliga interventioner". Lagar som förbjuder en verksamhet som skadar andras liv, hälsa eller egendom är oförenligt med den fria marknadens premisser: principen om individens rättigheter. Låt oss citera ekonomen Brian P Simpson:

A free market can only exist when individual rights are protected, including private property rights. This is so because a free market is based on voluntary trade. The "free" in free market refers to the absence of the initiation of physical force, in any of its variations, including physical alteration to one's property against one's will. Further, rights are moral principles defining and sanctioning a man's freedom of action in a social context. Therefore, when one's rights are protected, one's freedom is protected, and thus one is protected from the initiation of physical force. Hence, the failure in this case is the failure on the part of the farmer to act within the principles on which the free market is

based. Thus, it is proper for the government to step in and protect the property rights of the downstream landowner to preserve the free market. However, when the government does this, it is correcting the farmer's failure, not the failure of the free market. This is true for all so-called negative externality cases where it is legitimate for the government to take action. It is always the case that the government is correcting the failure of some individual(s) to interact with others in a voluntary manner.

Det är alltså inte ett "marknadsmislyckande" att staten går in och skyddar privat egendom på detta vis mer än att staten går in och skyddar privat egendom från bankrånare eller tjuvar i övrigt. Tvärtom. Att skydda individens rättigheter är en förutsättning för att *upprätthålla* den fria marknaden.

3.6 Miljövänner älskar frihandel

"Om alla nådde den europeiska konsumtionsnivån skulle det få förödande miljöeffekter"

- K G Hammar på DN Debatt, 2000

Att handel tar människor ur fattigdom är ett allt oftare känt faktum som det flesta accepterar, men att internationell handel skulle vara bra för miljön är det färre som skulle skriva under på. Faktum är att frihandel leder till att jordens resurser används så effektivt som möjligt. Varor och tjänster produceras på de platser där det är lämpligast och leder till mindre kostnader och resursförslitning. Vilken anledning skulle det exempelvis finnas för stater i tredje världen att anlägga jordbruksmark i regnskogar? I det fallet vore det snarare bättre att importera grödor från bördigare marker där de istället produceras. De komparativa fördelarna och specialiseringen av produktionen ökar välståndet så att fler kan konsumera till lägre priser. När välståndet ökar så ökar också miljöengagemanget då de som knappt har råd med mat för dagen vare sig har ekonomiska resurser eller möjligheten att bry sig om miljön.

Vill man göra något åt tredje världens verkliga problem bör man verka för att de fattiga länderna ska etablera en marknadsekonomi och att vi i det marknadsekonomiska väst ska etablera frihandel med de fattiga länderna. För precis som det var kapitalism och frihandel som gjorde västvärlden rikt så är det bara kapitalism och frihandel som kan göra tredje världen rikt. Om välståndet i västvärlden inte är bevis nog, studera då den ekonomiska utveckling som Östasien har genomgått de senaste decennierna. Se bara på vad som har hänt på platser som Hong Kong och i länder som Indonesien och Singapore vilka symboliserar den fantastiska utvecklingen om högre välstånd, bättre miljö och en ljusare framtid.

Därmed inte sagt att det saknas miljöutmaningar inför framtiden. Tvärtom är det så att det finns många stora frågor men dessa löser vi under förutsättning att politikerna inte tillåts bromsa utvecklingen. En handlingsplan för en bra miljö måste ta hänsyn till fakta och inte missuppfattningar i miljödebatten. Annars kommer politikerna ofelbart att fatta felaktiga beslut, införa onödiga regleringar, och påtvinga samhället kostnader som i själva verket bara hämmar vår möjlighet att skapa en ännu bättre miljö. Faktum är att de kvarvarande problemen där de också är som störst handlar ytterst om fattigdom, och om fattigdom ytterst handlar om politik lyder slutsatsen att de fattiga i tredje världen av allt att döma lider av en dålig politik.

4. EN OBEROENDE FORSKNING FRI FRÅN POLITIKER

Vetenskapen kan förklara saker och tings tillstånd för oss. Vetenskapen kan beskriva processer och skeenden. Och som sådan bärare av kunskap har vetenskapen tjänat mänskligheten väl. Även i frågan om huruvida jordens klimat förändras spelar vetenskapen en stor roll. Vetenskapen kan leverera svar på de frågor vi alla ställer oss kring vår planet och dess klimat.

Diskussionen kring jordens klimat och människans påverkan på detsamma är oerhört komplex. Nya rön, teorier och förslag på lösningar kommer snart sagt varje dag.

FN:s klimatpanel syftar till att sammanfatta vad forskarvärlden vet om global uppvärmning. Under våren 2007 har de presenterat en *Summary for policymakers*, med syftet att ge världens politiker hjälp att fatta de beslut som IPCC anser nödvändiga. IPCC är enligt sina stadgar politiskt neutrala och dess uppgift är att överlämna fakta och överlåta resten till politiker och väljare.

Det har dock riktats kritik emot IPCC:s politiska neutralitet. Den kritiken har kommit ifrån flera håll, alltså både ifrån dem som ser människan som ansvarig för global uppvärmning och ifrån dem som varken tror på en global uppvärmning eller människans ansvar för densamma. Ett exempel på detta är att Karin Bojs i Dagens Nyheter den 6 april 2007 konstaterade att budskapen i IPCC:s rapport tonats ner på grund av vissa länders krav.

Att länders krav överhuvudtaget tillåts påverka det som sedan presenteras som forskning är fel. Framförallt eftersom forskningen sedan skall användas som beslutsunderlag för världens politiker. Det är givetvis fel i vilken riktning budskapen än ändras. Forskning skall bedrivas objektivt och fritt ifrån förutfattade meningar, annars är det inte vetenskap utan övergår i politik. Eftersom IPCC:s sammanfattningar av den tillgängliga forskningen skall ligga till grund för politiska och ekonomiska beslut är det därför problematiskt att chefen för IPCC sagt att han hoppades att budskapet i den senaste IPCC-rapporten skulle ”chockera människor och regeringar och utmytna i konkret handling”.

IPCC:s resultat skall bygga på vetenskapliga premisser och inte på givna ingångsvärden. Somliga menar att vissa länder har ett intresse av att tona ner hoten eller budskapen i rapporten. Det torde också vara så att många forskare genom att uppmåla en hotbild ser chansen till ökade anslag för sin forskning. Även detta bör beaktas och vägas in i diskussionen.

Resultatet i vårens IPCC rapport har onekligen chockerat såväl människor och regeringar. Till stor del beror detta på en mediehyperi som har svag eller ingen vetenskaplig grund. Denna påverkar i sin tur samhället i stort. Dansken Björn Lomborg pekade i i artikel i Dagens Nyheter den 13 februari på två fakta i IPCC:s rapport som knappt uppmärksammats i media. Dessa två fakta bidrog båda till att tona ner hoten. Dels framkommer det att vetenskapsmännen omprövat sin syn på hur mycket havsnivån kommer att stiga.

I rapporten är de senaste uppskattningarna 38,5 centimeter i genomsnitt – att jämföra med de 6 meter Al Gore varnar för i sin film *An Inconvenient Truth*. IPCC bedömer det även som ”mycket osannolikt” att Golfströmmen stannar upp, vilket drastiskt skulle förändra villkoren för Europa. Detta scenario används dels av Al Gore i hans film, men har även figurerat i filmen *Day After Tomorrow*.

Varför detta ej framkommit mer i media finns naturligtvis inget givet svar på. Men det bidrar till bilden av en hysteri i vilken de som skall förhålla sig objektiva och leverera sanning – nämligen vetenskapsmän och journalister - snarare söker bevisa sina egna skräckscenarier än objektivt och vetenskapligt bedöma verkligheten.

Den ansedda tidningen Newsweek hade i april 1975 en artikel i vilken det varnades för en ny istid:

Det finns olycksbådande tecken på att jordens klimatmönster har påbörjat en dramatisk förändring och att dessa förändringar kan leda till ett drastiskt fall i livsmedelsproduktionen - med allvarliga konsekvenser för i stort sett alla länder på jorden. Livsmedelsproduktionen kan börja falla relativt snart, kanske inom tio år från nu.

Av artikeln framkommer att dåtidens klimatologer inte tyckte att det politiska ledarskapet gjorde tillräckligt för att kompensera för den utmålade klimatförändringen, eller begränsa dess effekter. Som tur var följde politikerna inte förslagen, där ett bland annat gick ut på att smälta det arktiska istäcket.

Forskarvärlden kan bistå den politiska världen med prognoser och fakta. Det är forskarvärldens roll. Politikernas uppgift är att i sitt arbete ta hänsyn till dessa fakta och väga in dem när kompromisser skall ske gentemot alla de andra faktorer som påverkar de politiska besluten. I denna process är det därför viktigt att de vetenskapliga fakta som läggs fram är objektiva och just vetenskapliga.

Det är viktigt att vetenskap och politik hålls åtskilda. Väljarna kan enbart hålla politikerna som ansvariga för beslut, aldrig vetenskapsmännen och forskarna. Därför måste åtgärder och beslut fattas av dem som har mandat att göra det. Och för att rätt beslut skall kunna fattas krävs att en bred och rättvisande bild presenteras för politikerna och väljarna. Där finns det anledning att tro att det brister när det gäller hotet om en global uppvärmning.

Källor

När människan skapade världen av Johan Norberg, 2006

Natural Capitalism av Hawken, P; Lovins, A ;Hunter Lovins, L, 1999

Marknadsliberal miljöhuskållning av Andersson, Terry; Leal, Donald, 1997

Vatten till salu av Fredrik Segerfeldt, 2003

Capitalism: A Treatise on Economics av George Reisman, 1996

The Capitalist Manifesto: The Historic, Economic and Philosophical Case for Laissez-faire av Andrew Bernstein, 2005

Världens verkliga tillstånd av Björn Lomborg, 1998

Markets don't fail! av Brian P Simpson, 2005

Return of the Primitive: The Anti-Industrial Revolution av Ayn Rand, 1999

http://www.penttilinkola.com/pentti_linkola/ecofascism/

http://mp.se/templates/Mct_78.aspx?avdnr=88&number=84039

http://www.greenspirit.com/21st_century.cfm?msid=29&page=4

<http://www.capitalism.net/Environmentalism's%20Toxicity.htm>

<http://www.fee.org/publications/the-freeman/article.asp?aid=2923>

<http://www.dwyfl.org/~knast/miljon.html>

<http://svanberg.wordpress.com/2006/11/16/oandliga-resurser/>